

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผล
ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
The Relationship Between Creative Leadership and The School Effectiveness
in the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization

เสรี ออไรสง¹ และ เพียงแข ภูผายาง²

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ^{1,2}

Seree Orthaisong¹ and Piangkae Poophayang²

Chaiyaphum Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, E-mail: seasereorthaisong@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi stage random sampling) จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่นและด้านการมีจินตนาการ 2) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน

* ได้รับบทความ: 18 กุมภาพันธ์ 2565; แก้ไขบทความ: 17 มีนาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 24 มีนาคม 2565

เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับมาก ($r = 0.735$) และเป็นไปในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ประสิทธิผลของสถานศึกษา; การบริหารสถานศึกษาศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the level of creative leadership of school administrators, 2) the school effectiveness, and 3) the relationship between creative leadership of school administrators and the school effectiveness in Chaiphum Provincial Administrative Organization according to the teachers' opinions. This is a survey study by using a quantitative research methodology. The sample group used in this research was 278 teachers who work in school in the Chaiphum Provincial Administrative Organization from using the ready-made tables of Krejcie and Morgan then multi stage random sampling. The research instrument was a 5-rating scale questionnaire. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of the research found that 1) the level of teachers' opinion about creative leadership of school administrators for overall and every aspect was at a high level, sorted in descending order: vision, flexibility, and imagination, 2) the level of teachers' opinion about the school effectiveness for overall and every aspect was at a high level, sorted from highest to lowest: the ability to solve problems in school, the ability to modify and develop school, the ability to produce students with high academic

achievement, and the ability to develop students to have a positive attitude, 3) the relationship between creative leadership of school administrators and school effectiveness in the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization according to the opinions of teachers for overall, there was a high correlation ($r = 0.735$) and a statistically significant positive correlation at the .01 level. The creative leadership of the school administrators with the highest correlation was vision, followed by flexibility and the lowest correlation was imagination.

Keywords: Creative Leadership; The School Effectiveness; School Administration

บทนำ

การศึกษา คือ ส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ และทำให้ผู้คนดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ซึ่งความสำคัญของการศึกษา คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ควบคู่กับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ พร้อมทั้งให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 1-5) โดยส่วนสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่ดี (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556 : 36) ซึ่งผู้นำที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีทักษะเชิงสร้างสรรค์เพื่อการตัดสินใจที่ดี นำความคิดสู่การปฏิบัติ จูงใจบุคลากรให้เห็นคุณค่าและมั่นใจว่าความคิดนั้นตอบสนองต่อเป้าหมายของส่วนรวม ไม่ได้เป็นไปเพื่อผู้นำหรือผู้ตาม

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำในรูปแบบใหม่มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา แต่อย่างไรก็ตามยังมีสถานศึกษาจำนวนมากที่เกิดปัญหาด้านการบริหารซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวมทั้งระบบ (ชาลีฮะห์ ดะเซ็ง, 2555 : 4) สาเหตุหนึ่งของปัญหา คือ การที่ผู้บริหารใช้เทคนิคที่ล้าสมัยมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาโดยไม่คำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบันและความสมเหตุสมผล ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่สามารถมองอนาคตว่าต่อไปองค์กรจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร มีอะไรใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นบ้าง (ธนาภรณ์ นิลพัทพันธ์, 2562 : 2) ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่กล้านำเสนอแนวคิดใหม่ๆ เพื่อพัฒนางานและมีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้คิดหาวิธีการที่แปลกใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน (สุภาพร สืบเทพ, 2562 : 59-72) เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ คุณภาพของการบริหาร (Thomas, 1991 : 76) ซึ่งบทบาทของผู้บริหารมีผลต่อการสร้างคุณภาพของสถานศึกษา

(Baskett & Miklos, 1992 : 76) ซึ่งการบริหารโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์นั้นมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา (มยุรี สนิทกุล, 2557 : 17)

สำหรับการจัดการศึกษาที่ผ่านมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า สถานศึกษาบางแห่งในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับผลกระทบจากการถ่ายโอน ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (มยุรี สมใจ, 2553 : 3) ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในสถานศึกษา 26 แห่ง จากผลการทดสอบทางการศึกษาจากหลายระดับในปีการศึกษาที่ผ่านมา เมื่อเปรียบเทียบกับทุกระดับแล้วนั้น พบว่า ควรมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดให้มีปริมาณมากขึ้น (องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ, 2563 : 49-50)

จากปัญหาการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของประสิทธิผลของสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่อาจจะมีโอกาสทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคต มีความสนใจในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นแนวทางให้ผู้บริหารวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตลอดจนเป็นแนวทางให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณา ปรับปรุงและกำหนดนโยบาย เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาในสังกัดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ปีการศึกษา 2564 จำนวน 26 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 629 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชัยภูมิ ปีการศึกษา 2564 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น จำนวน 278 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์และประสิทธิผลของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ในส่วนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีค่าตั้งแต่ .696 - .935 และในส่วนของประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .390 - .843 พร้อมทั้งมีความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับในส่วนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ .991 และในส่วนของประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ .969

4. การเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

4.1 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากครูผู้สอนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อให้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจาก ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.3 นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์แล้วให้สถานศึกษาส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ตามที่ผู้วิจัย ได้ติดแสตมป์และจำหน่ายซองไว้เรียบร้อยแล้ว

5. เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว จึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์ และนำมาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อลงรหัสในแบบสอบถาม จากนั้น นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยการทำเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติจากนั้นมาแปลผลตามเกณฑ์

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านการมีจินตนาการ

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับมาก ($r = 0.735$) และเป็นไปในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านการมีจินตนาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้ทักษะและประสบการณ์ในการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำจะต้องตระหนักถึง ความก้าวหน้าทันสมัย มีความสร้างสรรค์เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมพร้อมทั้งผลักดันให้บุคลากรในองค์กรร่วมมือกันทำงาน จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการมองภาพอนาคต ในการกำหนดจุดหมายปลายทางขององค์กรที่เชื่อมโยงกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มุ่งเน้นนำพาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งวิสัยทัศน์เหล่านั้นจะต้องมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน ทำทนาย มีพลัง

และมีความเป็นไปได้ โดยเป็นไปเพื่อการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งเป็นการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นด้วยวิธีการแนวทางใหม่ๆ อย่างสร้างสรรค์ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ด้วยประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้ครูผู้สอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีความคิดเห็นต่อระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญฤทัย ภู่อาระ (2562 : 51-59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ นอกจากนั้น กัญญากร จินสีดา (2561 : 229-240) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และ นิภาพร จันทระจิตร (2564 : 153-166) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตดินแดง - ห้วยขวาง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีการมอบหมายงานให้บุคลากรได้เหมาะสมกับศักยภาพ มีการตัดสินใจในเรื่องนโยบายการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ใช้ความรู้ด้านการบริหารและด้านวิชาการประกอบการปฏิบัติงานในเรื่องต่าง ๆ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีบทบาทในการช่วยคิด ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุรภัทร ประทุม (2559 : 119-130) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้น อมรา ไชยดำ (2559 : 209-224) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก พร้อมด้วย สุทิน สุขกาย (2562 : 69-77) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีความสามารถในการจูงใจ ประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการกระทำใหม่ ๆ ภายในองค์กร เพื่อให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหารและสื่อสารภายในองค์กร มีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่น เผชิญกับสถานศึกษาที่ซับซ้อนและแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้สถานศึกษามีระบบในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้น สิ่งที่เป็นตัวชี้วัด คือ ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติหน้าที่จนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตชินธุ์ อินทบำรุง (2562 : 178-187) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามการรับรู้ของครูในภาพรวม มีความสัมพันธ์ในระดับมากและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พร้อมทั้ง สุภาพร สืบเทพ (2562 : 59-72) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์การอบรม เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้าน

โดยเฉพาะด้านการมีจินตนาการอันจะส่งผลไปสู่ความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาให้อยู่ในระดับมากขึ้นไปอีก

1.2 เนื่องจากผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดทำแนวทางปฏิบัติสู่ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในระดับมากขึ้นไปอีก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่ไม่นำมาพิจารณา เช่น การทำงานเป็นทีม การบริหารเวลา การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์และมีความหลากหลายมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

องค์ความรู้ใหม่

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีองค์ประกอบเด่นชัดที่ครูผู้สอนสามารถรับรู้ได้ คือ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยด้านที่ครูผู้สอนสามารถรับรู้ได้เด่นชัดที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษามีองค์ประกอบเด่นชัดที่ครูผู้สอนสามารถรับรู้ได้ คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา โดยด้านที่ครูผู้สอนสามารถรับรู้ได้จากพฤติกรรมของบุคลากรส่วนใหญ่ในสถานศึกษาที่เด่นชัดที่สุด คือ ด้าน ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก ซึ่งหากสถานศึกษาใดผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับมาก ก็จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากและหากสถานศึกษาใดมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ก็สามารถกล่าวได้ว่าผู้บริหารของสถานศึกษานั้นมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- กันยากร จินสีดา. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. *วารสารมหาวิทยาลัยยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 8(2), 229-240.
- ขวัญฤทัย ภู่อารยะ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 21(2), 51-59.
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 27(2), 119-130.
- ชาลีอะห์ ดะเซ็ง. (2555). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เดชนิษฐ์ อินทบำรุง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. *วารสารนาครบุตตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 11(1), 178-187.
- ธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นิภาพร จันทจักร. (2564). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตดินแดงข้วยขวาง สังกัดกรุงเทพมหานคร. *Journal of RoiKaensamAcademi*, 6(2), 153-166.
- มยุรี สมใจ. (2553). การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติกลุ่มโรงเรียนปง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มยุรี สนิทกุล. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2550). มนุษย์สัมพันธ์ : พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สุทิน สุขกาย. (2562). การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 1(1), 69-77.
- สุภาพร สืบเทพ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์*, 6(1), 59-72.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. (2563). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ: กองแผนและงบประมาณ.
- อมรา ไชยดำ. (2559). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 13(61), 209-224.
- Baskett, S. and Miklos, E. (1992). Perspectives of Effective Principals. Saskatchewan. Canada: The Canadian Administrator.
- Thomas, J. S. (1991). The Principalship: A reflective practice perspective. (2nd ed.). Needham Heights. MA: Allyn and Bacon.